

Nepřímé pachatelství

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá institutem nepřímého pachatelství, jehož podstatou je užití jiné osoby trestně neodpovědné nebo odpovědné omezeně, ke spáchání trestného činu. Jde o nepostradatelnou součást trestního práva bez jejíž existence by řada činů zůstala beztrestná. Práce se věnuje české úpravě nepřímého pachatelství a klade si za cíl popsat platný a účinný právní rámec této konstrukce za pomoci odborné literatury, článků, komentářů, judikatury a dalších zdrojů. Diplomová práce je členěna do čtyř kapitol (bez úvodu a závěru), které jsou členěny na jednotlivé podkapitoly a oddíly. V první kapitole je zachycena historická geneze institutu, od doby, kdy neměla legální podklad v trestních zákonících až po současnou právní úpravu. Druhá část se věnuje problematice přímého a nepřímého pachatelství, kdy nejprve jsou vymezeny podmínky trestní odpovědnosti pachatele, kterými jsou věk, přičetnost, rozumová a mravní vyspělost u mladistvých a u zvláštních trestných činů zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení, a poté se kapitola zaměřuje na právní úpravu nepřímého pachatelství, základní pojmy jakými jsou živý nástroj, nepřímý pachatel či zásada akcesority účastenství a nechybí ani výklad o odpovědnosti nepřímého pachatele a živého nástroje. Třetí kapitola je zaměřena na jednotlivé případy nepřímého pachatelství, tak jak vyplývají z taxativního výčtu daného § 22 odst. 2 trestního zákoníku. Konkrétně jde o zevrubnou deskripci případů, kdy užitá osoba je trestně neodpovědná z důvodu věku, nepřičetnosti, omylu, okolnosti vylučující protiprávnost či pokud sama nejedná, nejedná zaviněně nebo ve zvláštním úmyslu či z pohnutky vyžadované zákonem. V poslední čtvrté kapitole jsou pak rozebrány některé dílčí témata související s nepřímým pachatelstvím, zejména specifika právnické osoby jako nepřímého pachatele, dále vztah nepřímého pachatelství k účastenství, k vlastnoručním deliktům, ke zvlášť závažnému zločinu vraždy, či jsou vymezeny pojmy jako osoba v pozadí, exces živého nástroje či pluralita subjektů. Nakonec jsou v závěru shrnuty některé myšlenky *de lege ferenda* k současné legální definici nepřímého pachatelství.

Klíčová slova: nepřímé pachatelství, živý nástroj, účastenství